

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Saxion Hogeschool

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Saxion Hogescholen

CROHO nr. 34570

Hobéon Certificering BV

Datum

Juni 2011

Auditteam

F.M. Brouwer

Prof. dr. R.A.B. Oostendorp

F.W. Voorneveld

R.R. Reezigt

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTEND OORDEEL	3
3.	OORDELEN PER STANDAARD	5
4.	ALGEMENE CONCLUSIE	23
5.	AANBEVELINGEN	25
	BIJLAGE I Scoretabel	27
	BIJLAGE II Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	29
	BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma	31
	BIJLAGE IV Locatiebezoek	33
	BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten	37
	BIJLAGE VI Overzicht auditteam	39

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Saxion Hogescholen
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Instellingstoets heeft nog niet plaatsgevonden

NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Opleiding tot Fysiotherapeut
Domein croho	Gezondheidszorg
registratienummer croho	34570
oriëntatie opleiding (hbo – wo)	hbo
niveau opleiding (associate degree – bachelor – master)	bachelor
aantal studiepunten (ec's)	240
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie(s)	Enschede
variant(en)	voltijd
relevante lectoraten	Lectoraat 'Gezondheid en bewegen'.

in-, door- en uitstroomgegevens van -zo mogelijk- de laatste 6 cohorten

cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010
▪ instroom voltijd	130	161	133	173	153	190
cohort	2003	2004	2005	2006	2007	2008
▪ propedeuserendement (in %) voltijd na 2 jr	66%	62%	51%	58%		
cohort	2000	2001	2002	2003	2004	2005
▪ uitstroom (in %) voltijd na 5 jr	57%	41%	56%	52%	58%	52%
gerealiseerde docent–student ratio						
▪ voltijd ¹	Propedeuse 1:28 2 ^e studiejaar 1:30 3 ^e en 4 ^e studiejaar 1:32					
contacturen			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ gemiddeld aantal per week			20 (incl stage)	20 (incl stage)	32 ² (stage en terugkom onderwijs) 4 (project onderwijs)	32 (stage en terugkomonderwijs) 4 (projectonderwijs)

¹ De grootte van de groep hangt o.a. samen met het type les dat geprogrammeerd staat. Zo zitten bij hoorcolleges grote groepen studenten bij elkaar en krijgen studenten praktijkvaardigheidslessen juist in kleine groepjes.

² Het derde en vierde jaar bestaat uit 4 blokken (2 blokken stage, inclusief terugkomonderwijs – minor – projectonderwijs).

De opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogescholen biedt een Nederlandstalig en een Engelstalig programma (International Class, IC). Naast de reguliere instroom en internationale instroom kent de opleiding de Noorse en Duitse instroom. Dit zijn studenten die in hun eigen land het eerste studiejaar volgen als cursist. Bij voldoende behaalde toetsresultaten worden zij toegelaten tot het tweede jaar van de opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion. De Noorse studenten stromen in het tweede jaar van het internationale programma in. De Duitse studenten worden bij voldoende beheersing van de Nederlandse taal opgenomen in de reguliere groepen van het tweede jaar.

De opleiding hanteert een numerus fixus van 175 studenten per schooljaar. De studenten voor de IC worden via een decentrale selectie en een sollicitatieprocedure toegelaten. Jaarlijks stromen ongeveer 60 Duitse en 30 Noorse studenten in. Daarnaast komen er nog 20 studenten uit landen als China, Vietnam en andere landen naar de IC.

2. SAMENVATTEND OORDEEL

Standaard 1: goed

Het auditteam is van oordeel dat de zeven landelijke opleidingscompetenties en de Saxion leer- en loopbaancompetenties die de opleiding hanteert overeenstemmen met de kennis en vaardigheden die een fysiotherapeut in het werkveld nodig heeft. De opleidingscompetenties zijn gebaseerd op het landelijk vastgestelde beroepsprofiel van het Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie (KNGF). De opleiding heeft hierover regelmatig contact met de landelijke opleiders in SROF (Studierichting Overleg Fysiotherapie)-verband, met internationale opleiders via onder andere het European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE) en Erasmus projecten en met de landelijk, regionale en internationale werkvelden. Door haar actieve betrokkenheid bij deze netwerken en projecten zorgt de opleiding er voor dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven.

Standaard 2: goed

Het auditteam is van oordeel dat er binnen de opleiding een samenhangende leeromgeving aanwezig is. Daarvoor zorgen allereerst de vakinhoudelijk bekwame docenten, die studenten de voor een fysiotherapeut vereiste (internationale) kennis en vaardigheden bijbrengen en hen adequaat begeleiden bij het uitvoeren van de vele leertaken en onderzoek in authentieke situaties. Docenten, die voor een deel nog zelf in de praktijk werkzaam zijn als fysiotherapeut, en gastdocenten zorgen voor een goede verbinding met de beroepspraktijk.

De opleiding biedt een helder opgezet programma dat aan de beroepsrol van 'hulpverlener' de meeste aandacht besteedt. Het programma zorgt ervoor dat de studenten aan de hand van velerlei leertaken (beroepstaken) en projecten de vereiste competenties op hbo-bachelorniveau ontwikkelen. Het programma heeft een duidelijke samenhang met de (internationale)beroepspraktijk en een adequate concentrische opbouw. Het 4C/ID model dat de opleiding in de eerste twee studiejaren gebruikt werkt goed.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding op een zeer adequate manier zorgt, dat studenten hun onderzoeksvaardigheden ontwikkelen, zodat zij praktijkgericht en wetenschappelijk onderbouwd onderzoek kunnen uitvoeren. Een voorbeeld voor anderen vindt het auditteam de nauwe samenwerking met het lectoraat en het werkveld, die met zeer relevante, actuele ontwikkelingsvragen en onderzoeksopdrachten komen voor de studenten en de docenten.

Het auditteam acht het sterk dat de opleiding veel aandacht besteedt aan internationale ontwikkelingen en de studenten leert als professional over de grenzen heen te kijken.

Het auditteam is positief over de ruime mogelijkheden die studenten krijgen om in de beroepspraktijk o.a. tijdens de stage en/of in de LWP hun competenties te ontwikkelen. De leerwerkplaats (LWP) acht het auditteam een mooie vorm van een buitenschoolse leeromgeving waarin de studenten veel van en met elkaar leren. Alleen het vinden van goede stageplaatsen voor sommige buitenlandse studenten acht het auditteam nog een aandachtspunt. De oplossing om deze studenten vervangende binnenschoolse opdrachten te geven is goed.

Het auditteam is van oordeel dat het programma qua inhoud en niveau studeerbaar is. Aandachtspunt voor de opleiding is nog het tweede studiejaar dat veel studenten erg intensief vinden in vergelijking met de andere studiejaren. Over de begeleiding van de docenten zijn de studenten zeer tevreden.

De studenten en docenten kunnen voor het competentiegestuurde onderwijs gebruik maken van de benodigde voorzieningen, zij het dat de praktijklokalen moderner uitgerust zouden mogen zijn. De informatievoorziening is adequaat.

Studenten zijn tevreden over het opleidingsprogramma, over de beroepsgerichtheid en de aansluiting van de opleiding bij actuele ontwikkelingen. Zij zijn ook zeer tevreden over de docenten, over hun vakinhoudelijke kennis en hun kennis van de beroepspraktijk.

Standaard 3: voldoende

Het auditteam is van oordeel, dat het systeem van toetsen en beoordelen van de opleiding voldoet aan basiskwaliteit. De opleiding hanteert duidelijke criteria aan de hand waarvan zij de beroepsproducten beoordeelt en zorgt er o.a. door de inzet van meerdere en getrainde beoordelaars/assessoren voor dat de beoordeling op een betrouwbare manier gebeurt.

Belangrijk aandachtspunt voor de opleiding is nu dat de kennistoetsen moeten verbeteren. Studenten behalen slechte resultaten op de kennistoetsen doordat de opleiding uitsluitend gebruik maakte van ja-nee vragen en niet alle vragen taaltechnisch helder geformuleerd heeft. Daarnaast hebben veel IC studenten moeite met het doorzien van de ja-nee vragen in het Engels. De opleiding heeft verbetermaatregelen opgesteld, die zij aan het auditteam heeft voorgelegd. Het auditteam heeft vertrouwen in de voorgestelde verbetering van de kennistoetsen.

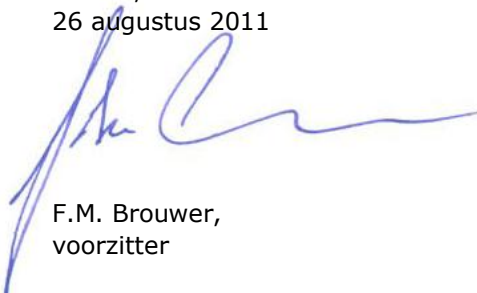
Het gerealiseerde niveau van de studenten is gemiddeld hbo-bachelorniveau en voldoende met enkele uitschieters naar boven. Dat blijkt uit de tussenproducten en uit de product- en procesverslagen, artikelen en producten behorend bij de projecten uit het derde en vierde studiejaar. In de wetenschappelijke georiënteerde onderzoeken tonen de studenten aan dat zij aan de hand van de theorie en praktijkonderzoek een onderzoeksvraag adequaat kunnen beantwoorden. Uit de reflecties die de studenten hebben gegeven op hun eigen leerproces, blijkt dat zij hun onderzoeksvaardigheden voldoende hebben ontwikkeld.

Het gerealiseerde niveau blijkt ook uit de wijze waarop afgestudeerden na de opleiding functioneren als fysiotherapeut in de praktijk. 95% komt terecht in een functie passend bij het opleidingsniveau. Tevens hebben de afgestudeerden toegang tot een hbo- of wo-master opleiding.

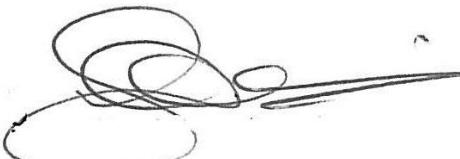
Algemene conclusie:

Het auditteam is op basis van bovenstaande van oordeel dat de kwaliteit van de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion voldoende is.

Datum,
26 augustus 2011

F.M. Brouwer,
voorzitter

C.G. Versluis,
secretaris

3. OORDELEN PER STANDAARD

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

De beoogde eindkwalificaties

De opleiding baseert zich op het landelijk vastgestelde beroepsprofiel van het Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie (KNGF) uit 2005.

Het beroep fysiotherapeut is geregeld in de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg; de wet BIG. Een fysiotherapeut die voldoet aan de wettelijke opleidingseisen, kan zich laten inschrijven in het BIG-register.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat bij het opstellen van het beroepsprofiel de eisen uit de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) naar aanleiding van de Wet BIG zijn betrokken, zoals het minimaal aantal uren beroepsvoorbereiding en het accent in het programma op het centrale vakgebied, dat is toegespitst op het onderzoeken en behandelen van de patiënt.

De AMvB is na 2005 bijgesteld, daar het werkveld thans uitgaat van kwaliteiten van afgestudeerden (behaalde competenties en niveaus) in plaats van kwantiteiten (zoals verplicht aantal uren stage). Uit het opleidingsprofiel van de opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogescholen blijkt dat de opleiding hierbij aansluit.

De opleiding van Saxion heeft de ambitie fysiotherapeuten op te leiden die als beginnend beroepsbeoefenaar ondernemende professionals zijn, bekwaam in de competenties van een hulpverlener, maar tevens in staat de effectiviteit daarvan tot zijn recht te laten komen door zich te profileren als innovatief ingestelde (intern) ondernemer. Ook moet de moderne fysiotherapeut een professional zijn die relevant wetenschappelijk onderzoek op waarde kan schatten, de resultaten kan integreren in het praktisch handelen, en die in staat is zijn eigen werk en dat van anderen te managen.

De opleiding hanteert daarbij de set van de zeven landelijk opgestelde opleidingscompetenties binnen de drie beroepsrollen van de fysiotherapeut:

Hulpverlener	Manager	Beroepsontwikkelaar
1. Screenen/ diagnosticeren/plannen	4. Organiseren	6. Onderzoeken
2. Therapeutisch handelen	5. Ondernemen	7. Innoveren
3. Preventief handelen		

Deze competenties zijn in het 'Competentieprofiel Fysiotherapeut' verder uitgewerkt in omschrijvingen welke kennis en vaardigheden de fysiotherapeut moet tonen. Een voorbeeld:

De fysiotherapeut als hulpverlener – 1. screenen, diagnosticeren, plannen

Brengt uitgaande van een hulpvraag, op methodische wijze, de (dreigende) gezondheidsproblemen in kaart en relateert deze aan het bewegend functioneren. Neemt, afhankelijk van de resultaten van een eerste screening, de bevindingen in fysiotherapeutisch onderzoek en in samenspraak met de cliënt, besluiten over de in te stellen behandeling, dan wel advisering c.q. verwijzing.

Het auditteam is van oordeel, dat de eindkwalificaties voldoen aan het hbo-bachelorniveau. Allereerst heeft de landelijke werkgroep van de opleidingen tot Fysiotherapeut daarvoor gezorgd, door per competentie te bekijken met welke Dublin Descriptor elke competentie overeenkwam. Daarnaast hanteert de opleiding leercompetenties en loopbaancompetenties die zijn afgeleid van de generieke hbo-competenties. De student ontwikkelt deze leercompetenties (analytisch vermogen, probleemoplossend vermogen, communicatief vermogen, coöperatief vermogen, sturend vermogen) en deze loopbaancompetenties (zelfexploratie, studieloopbaan exploratie, studieloopbaan sturing en zelfsturing) in samenhang met de beroepscompetenties.

Het auditteam is eveneens van oordeel, dat de opleiding er samen met de andere Nederlandse opleiders Fysiotherapie goed voor zorgt dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven. Zo heeft de landelijke werkgroep van de opleidingen tot fysiotherapeut die de opleidingscompetenties opstelde zich bij de uitwerking op diverse momenten georiënteerd op profielen en/of eindtermen van anderen, zoals zusterorganisaties in het buitenland, verwante disciplines en internationale beroepsverenigingen die kwalificatie-eisen stellen om na te gaan in hoeverre dit profiel afweek en of daar bruikbare oplossingen te vinden waren voor vraagstukken die de werkgroep had. Dit heeft geresulteerd in het National Transcript met als doel het proces van erkenning van het Nederlandse Fysiotherapiediploma in het buitenland mogelijk te maken. Saxion heeft hierin een belangrijke rol gespeeld. Daarnaast overleggen de opleidingen in SROF (Studierichting Overleg Fysiotherapie)-verband sinds 20 jaar regelmatig over de eindkwalificaties en ontwikkelingen in beroep en onderwijs. Strategische kwesties als afstemming over fysiotechniek, onderwijs, ethiek, geschiedenis neemt de opleiding vervolgens mee in de actualisering van het curriculum. (Zie standaard 2).

Contacten met het werkveld

Het auditteam acht nauw contact met het werkveld over de eindkwalificaties en de organisatie en inrichting van het curriculum essentieel, en constateert dat de opleiding hier op een adequate wijze voor zorgt. Zowel op regionaal, landelijk als internationaal niveau heeft de opleiding hierover regelmatig overleg. Voorbeelden hiervan zijn:

- Vertegenwoordigers van de opleiding tot fysiotherapeut participeren samen met andere opleiders in landelijke overlegorganen, waaronder het KNGF. Belangrijk gesprekstema momenteel is de 'beroepskolom fysiotherapie';
- Regionaal heeft de opleiding intensief contact met het Regionaal Fysiotherapie Genootschap, waarmee ze in 2010 een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten gericht op intensiveren van de samenwerking;
- De opleiding heeft een actieve Beroepsveldcommissie, die recent het curriculum heeft gescreend op inhoudelijke relevantie, actualiteit, coherentie en compleetheid;
- De opleiding heeft structureel contact met kleine en grotere stagepraktijken;
- Op internationaal niveau heeft de opleiding contacten met het internationale werkveld en de internationale opleiders onder andere via het lidmaatschap en vice voorzitterschap van het European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE), de congressen en seminars die dit netwerk organiseert en via de Erasmus projecten.

Weging en Oordeel: goed

Het auditteam is van oordeel dat zeven opleidingscompetenties en de Saxion leer- en loopbaancompetenties die de opleiding hanteert overeenstemmen met de kennis en vaardigheden die een fysiotherapeut in het werkveld nodig heeft. De opleiding zorgt ervoor dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven. Dit doet zij door een actieve betrokkenheid bij landelijke en internationale netwerken van opleiders en het werkveld.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Inhoud en vormgeving programma

De opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogescholen biedt een Nederlandstalig en een Engelstalig programma (International Class, IC). Het Engelstalig programma volgt de inhoudelijke lijn en vormgeving van het Nederlandstalige programma met aanpassingen waar dat, ten behoeve van de kwaliteit dan wel organisatorisch, noodzakelijk is. (Zie het kopje 'opzet en inhoud van het programma' en 'leren in interactie met de beroepspraktijk'.)

Naast de reguliere instroom en internationale instroom kent de opleiding een Noorse en Duitse instroom. Dit zijn studenten die als cursist het eerste studiejaar in respectievelijk Noorwegen en Duitsland volgen. Ze staan dan nog niet bij Saxion ingeschreven. Dit eerste studiejaar volgt de inhoudelijke lijn en vormgeving van het Nederlandstalige programma met aanpassingen waar dat noodzakelijk is. Bij voldoende toetsresultaat stromen de studenten vervolgens in het tweede studiejaar in bij Saxion. De Noorse studenten komen in de International Class. De Duitse studenten, die gedurende het eerste studiejaar een cursus Nederlands volgden, gaan als zij slagen voor hun taaltoets (niveau gelijk aan het niveau 5 van de NT-2 toets) door in het tweede studiejaar in een Nederlandse groep.

Koppeling competenties – programma

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding het programma op een deugdelijk wijze heeft opgezet met heldere niveau beschrijvingen en uitwerkingen in prestatie-indicatoren op niveau 3 (het niveau van startend beroepsbeoefenaar). Een voorbeeld:

Beroepsrol	I. De fysiotherapeut als hulpverlener - 1. screenen, diagnosticeren, plannen
Competentie	Brengt uitgaande van een hulpvraag, op methodische wijze, de (dreigende) gezondheids-problemen in kaart en relateert deze aan het bewegend functioneren. Neemt, afhankelijk van de resultaten van een eerste screening, de bevindingen in fysiotherapeutisch onderzoek en in samenspraak met de cliënt, besluiten over de in te stellen behandeling, dan wel advisering c.q. verwijzing.
Beroepstaken	1. Oriëntatie op de hulpvraag 2. Fysiotherapeutische exploratie en beoordeling van (dreigende) gezondheidsproblemen in relatie tot bewegen 3. Bepalen van de fysiotherapeutische diagnose 4. Vaststellen behandelplan of preventieplan
Indicatoren	1. doet op basis van de hulpvraag en de verzamelde gegevens een uitspraak over de fysiotherapeutische indicatiestelling. 2. stelt op basis van de indicatiestelling op methodische wijze een onderzoekplan op. 3. maakt op basis van fysiotherapeutisch methodisch handelen (doelgericht, systematisch, procesmatig en bewust) keuzes binnen het onderzoek, rekening houdend met gangbare internationale modellen.

Het curriculum heeft een concentrische opbouw: alle beroepscompetenties passeren in de propedeuse inhoudelijk de revue, krijgen verdieping en toepassing op niveau 2 en een verdere uitgewerkte toepassing in meer complexe contexten op niveau 3.

Met verschillende beroepsproducten werkt de student aan het verwerven van bekwaamheid op één of meerdere competenties op een bepaald niveau. Voor alle beroepsproducten heeft de opleiding criteria geformuleerd, die zijn gerelateerd aan de prestatie-indicatoren.

Opzet en inhoud van het programma

De opleiding gaat voor de opzet van het programma conform de landelijke afspraken uit van de mate waarin een fysiotherapeut in de verschillende beroepsrollen actief is. Aan de beroepsrol van 'Hulpverlener' besteedt de opleiding dan ook de meeste aandacht (72%). De rest van het programma biedt studenten de mogelijkheid kennis en vaardigheden te ontwikkelen in de rol van 'Manager' (16%) en 'Beroepsontwikkelaar' (12%).

Het auditteam is van oordeel dat de opzet van het programma helder is en het programma de studenten de mogelijkheid biedt de benodigde competenties te verwerven.

De opleiding heeft de eerste twee studie jaren opgebouwd in thematische leerwerkpakketten, die door alle studenten worden gevolgd. Elk leerwerkpakket is opgebouwd volgens het principe van het 4C/ID³ model en bestaat uit een leertaak, deeltaak, body of knowledge en just-in-time informatie. Het auditteam is van oordeel dat dit didactisch model goed werkt in de opleiding.

Leertaak	deeltaak
Body of knowledge	JIT

In het eerste studiejaar staan o.a. de thema's oriëntatie op het beroep fysiotherapeut, gezond bewegen, mobiliteit, kracht, conditie en coördinatie geprogrammeerd.

In het tweede studiejaar besteedt de opleiding aandacht aan drie grotere thema's, te weten neurologie van centrale aandoeningen, interne geneeskunde (hart, vaat, long) en orthopedie.

Als rode draden/horizontale lijnen door deze thema's komen onderwerpen als orthopedie, neurologie, interne geneeskunde, research, projectmanagement, communicatie en bejegening, innovatie, anatomie, fysiologie en psychologie aan de orde. Dit zorgt naar het oordeel van het auditteam voor een coherente samenhang binnen de thema's.

In elk van de bovengenoemde thema's werkt de student aan de ontwikkeling van zijn beroepsrol als 'hulpverlener'. De ontwikkeling van de beroepsrollen 'beroepsontwikkelaar' en 'manager' gebeurt aan de hand van projectonderwijs.

De inhoud van het programma voor de IC is nagenoeg hetzelfde. Alleen de vormgeving verschilt.

Het programma van het eerste studiejaar van de Noorse en Duitse variant is identiek aan het Nederlandse programma. In Noorwegen voeren Noorse docenten het programma uit in overleg met het IC-team. Saxion houdt jaarlijks een interne audit in Noorwegen om de kwaliteit van het onderwijs te verifiëren. De uitvoering van het Duitstalige programma in het eerste jaar in Duitsland gebeurt door docenten vanuit het propedeuse team van de opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion.

---

³ 4C/ID: four components instructional design – Merriënboer, 2005

De leertaken zijn beroepstaken, die de student aan de hand van een casus of in een authentieke situatie uitvoert. De student produceert daarvoor beroepsproducten, die in de eerste twee studiejaar vaak opgedeeld zijn in deelproducten: kleinere maar integrale eenheden waarvan de totstandkoming beheersing van een of meerdere competenties op een bepaald niveau vereist.

Een voorbeeld:

De student moet een patiënt onderzoeken om een fysiotherapeutische diagnose te kunnen stellen. De diagnose is het beroepsproduct. De verschillende fasen van het diagnostisch proces (het onderzoek aan de patiënt) leiden tot deelproducten: een anamnese, een screening en conclusies op basis van het onderzoek aan bijvoorbeeld de schouder.

De benodigde theoretische kennis en vaardigheden (de body of knowledge) biedt de opleiding via het 4C/ID model in samenhang met de authentieke beroepstaken. Dit gebeurt onder andere via colleges, door (individuele) studie van verplichte en aanbevolen literatuur en artikelen, door het volgen van praktijkonderwijs, door oefenen in groepjes en stages.

Vanaf het derde en vierde studiejaar heeft de student meer keuzevrijheid in het programma. Het programma bestaat uit een blok 'minor', twee blokken 'stage met terugkomonderwijs' en een blok 'projectonderwijs'. De opleiding biedt de student daarbij drie differentiaties, maar studenten kunnen ook eigen keuzen maken, die zij in hun Persoonlijk Ontwikkelings Plan (POP) verantwoorden.

De drie differentiaties die de opleiding biedt komen overeen met de drie programmalijnen van het lectoraat 'Gezondheid en Bewegen' en specifiek fysiotherapeutisch doorlopende leerlijnen, te weten 'musculoskeletaal', 'fysiotherapeutische geriatrie en gerontologie', 'arbeid en gezondheid'. Voor 'musculoskeletaal' en 'arbeid en gezondheid' is het mogelijk om zowel minor, stages als projecten te wijden aan deze differentiatie. Voor 'fysiotherapeutische geriatrie en gerontologie' is er op dit moment alleen een algemene minor 'ouderenbeleid'. Een specificerende minor voor deze differentiatie is in ontwikkeling.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding veel waarde hecht aan doorgaande leerlijnen. Studenten die nu de complete leerlijn 'musculoskeletaal' volgen kunnen aansluitend op de opleiding versneld instromen in de driejarige hbo-master Musculoskeletaal die Saxion biedt. Dat is een sterk punt van de opleiding.

Het auditteam vindt het ook goed, dat de opleiding de student ruimte biedt andere keuzen te maken en bijvoorbeeld voor een andere minor te kiezen van de Academie Gezondheidszorg, de andere Saxion Academies of zelfs van een andere hogeschool. Ook een minor in het buitenland volgen is mogelijk.

In de twee stageperioden is de student drie volle dagen per week in een klinische setting (zie verder onder het kopje 'leren in interactie met de beroepspraktijk.'), heeft hij één dag 'terugkomonderwijs' en werkt hij één dag aan een 'clinical study case'.

In het blok projectonderwijs tot slot werkt de student aan één of twee grote onderwijsprojecten. Daarbij staan de competenties van de beroepsrollen 'manager' en 'beroepsontwikkelaar' centraal. Deze onderwijsprojecten voert de student veelal uit in opdracht van een externe opdrachtgever of het kenniscentrum Gezondheid en Bewegen. Wetenschappen & Technologie (GW&T). (Zie daarover meer onder het kopje 'onderzoek' en standaard 3)

Het programma voor de IC studenten in het derde en vierde studiejaar is nagenoeg identiek aan het Nederlandstalige programma, zij het dat de IC studenten in verband met drie stages van tenminste tien weken die veelal in het buitenland plaatsvinden, geen terugkomdagen hebben.

De docenten hebben met hen contact via de e-mail. (Zie ook onder 'leren in interactie met de beroepspraktijk'.) Tijdens deze stages werken zij aan een drietal 'professional cases'. Daarnaast krijgen zij training in klinisch redeneren en volgen ze een Engelstalige minor verzorgd door de Academie Gezondheidszorg (AGZ).

Het auditteam vindt het een gemiste kans, dat de opleiding tot Fysiotherapeut zo weinig samenwerkt met de andere opleidingen (HBO-Verpleegkunde, Podotherapie en Management in Zorg) binnen de Academie Gezondheidszorg. Daarmee laat de opleiding de mogelijkheid van het leren multidisciplinair samenwerken en het ontwikkelen van een integrale kijk op de zorg voor de patiënt liggen.

Onderzoek

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding op adequate manier zorgt, dat studenten hun onderzoeksvaardigheden ontwikkelen, zodat zij wetenschappelijk onderbouwd praktijkonderzoek kunnen uitvoeren. In het eerste en tweede studiejaar bereidt de opleiding de studenten in de leertaken voor op praktijkgericht onderzoek. Vanaf het tweede studiejaar heeft een groot deel van de onderwijsprojecten die de studenten op niveau 2- en niveau 3 uitvoeren een onderzoekscomponent. Zo moeten studenten bijvoorbeeld nieuwe tests ontwikkelen, vragenlijsten opstellen en nieuwe producten ontwikkelen.

Het auditteam vindt de nauwe samenwerking met het lectoraat en het werkveld hierbij een voorbeeld voor andere opleidingen. De lector 'Gezondheid en Bewegen' is inhoudelijk verantwoordelijk voor het niveau van de onderzoekslijn in het curriculum. Hij borgt samen met de docenten van de opleiding dat de studenten hun onderzoekscompetenties op de juiste wijze en op bachelor- niveau ontwikkelen.

Bij veel onderzoeksprojecten is het werkveld direct betrokken. De Academie Gezondheidszorg heeft in samenwerking met het eigen kenniscentrum een adviespraktijk ontwikkeld met het doel ontwikkelingsvragen uit de beroepspraktijk te onderzoeken. Samen met de opdrachtgever zetten docenten van de opleiding de vragen om in projectopdrachten voor onderzoek en/of innovatie. Groepen studenten voeren deze opdrachten onder begeleiding van docenten uit, waarbij ze een vooraf gedefinieerd product opleveren. Aan deze projecten werken de studenten ondermeer in het derde en vierde studiejaar in het kader van hun afstuderen. (zie daarover standaard 3). Sterk is dat de resultaten (en het proces) halfjaarlijks worden gepresenteerd in een minisymposium, zodat ook anderen (studenten, docenten, werkveld) hiervan kennis kunnen nemen.

Een voorbeeld van een opdracht:

Studenten stellen een web-based oefenprogramma samen en voeren tele-consultatie uit met patiënten die een long- of pijnrevalidatie programma volgen bij *Roessingh Research and Development*. Het oefenprogramma en het consult moeten toegespitst zijn op de pathologie en dienen te passen binnen het revalidatieprogramma. Patiënten moeten toestemming geven. De student wordt gesuperviseerd door een fysiotherapeut vanuit het Roessingh. Studenten analyseren vervolgens verbeterpunten met betrekking tot het gebruiksgemak, de functionaliteit en de oefenstof van dit web-based oefenprogramma. Het formuleren van verbeterpunten zal het projectteam inzicht geven in herontwerp mogelijkheden zodat het web-based oefenprogramma nog beter kan aansluiten bij de werkpraktijk van de fysiotherapeut.

Vertegenwoordigers van het werkveld die het auditteam sprak waren uitermate tevreden over deze aanpak van de opleiding. Onderzoeken die studenten voor hun studie uitvoeren verdwijnen niet meer 'op de plank', nu het geen geïsoleerde onderzoeken meer zijn. Vaak voeren de studenten een deel van een doorlopend groter onderzoek uit. Zo kunnen zij (gezien de tijd die zij beschikbaar hebben) een afgerond resultaat opleveren. Belangrijk voor de opdrachtgevers is ook dat docenten en de lector van de opleiding via supervisie zorgen dat de kwaliteit van het onderzoek en het product is geborgd. Dit is leerzaam voor de studenten.

Leren in interactie met de beroepspraktijk

Gedurende de hele opleiding werkt de student aan opdrachten in de vorm van (deel)leertaken in authentieke situaties en kan hij zijn competenties op een steeds hoger niveau ontwikkelen. Voor elk van de op te leveren (deel)producten moet de student kennis, vaardigheden en attitude integreren.

In het eerste studiejaar maakt de student kennis met de praktijk in observatie- en toepassingsopdrachten. Hij is ten minste één keer per twee weken in de beroepspraktijk om (deel)leertaken uit te voeren, die resulteren in een beroepsproduct. In het tweede studiejaar wordt de praktijkstage uitgebreid tot een dag per week.

In het derde en vierde studiejaar loopt de student twee maal een half jaar stage op drie dagen van de week bij twee verschillende stageverlenende instellingen. Tijdens deze stage verzamelt de student bewijzen van kunnen door het uitvoeren van beroepsgerichte taken. Voor toelating tot deze stages dient de student competentieniveau 2 behaald te hebben voor de beroepsrol 'hulpverlener'.

Een mooie vorm van een buitenschoolse leeromgeving acht het auditteam de leerwerkplaats (LWP). Hier krijgen studenten uit de verschillende studie jaren, die functioneren op de drie verschillende competentieniveaus gezamenlijke integrale verantwoordelijkheid over de bedrijfsvoering van een praktijk(onderdeel) en kunnen zij zodoende veel van en met elkaar leren. Inmiddels kent de opleiding 17 LWP's in zowel eerstelijns locaties als op afdelingen van intramurale instellingen. In schooljaar 2011-2012 zullen er opnieuw 3 leerwerkplaatsen bij komen. In een convenant heeft de opleiding vastgelegd, dat de student de gelegenheid krijgt zijn competenties te ontwikkelen in alle drie de beroepsrollen.

Een van de vertegenwoordigers van het werkveld die het auditteam sprak had zo'n LWP voor drie studenten in het ziekenhuis waar zij werkt en was zeer enthousiast over deze wijze van praktijkleren. Studenten zijn bij haar in het ziekenhuis meer dan alleen hulpverlener. Ze hebben een eigen groep patiënten en leren elkaar te beoordelen en te sturen. Verdieping is mogelijk door behandeling van patiënten met complexe gezondheidsproblemen en met afwijkend beloop. In pauzes bespreekt zij met de studenten hun eigen ontwikkeling o.a. aan de hand van video-opnamen.

Voor de internationale studenten geldt een afwijkend beeld ten opzichte van de Nederlandse variant. Het auditteam heeft geconstateerd, dat het vinden van voldoende goede stageplaatsen voor Engelstalige studenten niet eenvoudig is. Het auditteam vindt het prima dat de opleiding de internationale studenten daarom de gelegenheid biedt de dagen voor buitenschools leren te clusteren en het buitenschools leren in het thuisland dan wel elders in het buitenland te laten plaatsvinden. De Noorse studenten lopen stage op vaste stageadressen in Noorwegen. Voor de Duitse studenten zijn die er eveneens in Duitsland. Het auditteam acht het een zorgpunt, dat het niet altijd lukt geschikte stageplekken te vinden voor de andere buitenlandse studenten. Met name de invulling van de snuffelstage in het eerste studiejaar is soms moeilijk. Het auditteam vindt het goed dat de student dan vervangende binnenschoolse opdrachten krijgt, maar vindt ook dat de opleiding tijd en aandacht moet blijven besteden aan het vinden van (nieuwe) stageplekken in het buitenland.

Ander aandachtspunt is de soms andere cultuur in het buitenland met betrekking tot fysiotherapie: wat fysiotherapiestudenten in Nederland leren sluit niet altijd aan bij wat een fysiotherapeut in het buitenland moet en/of mag doen. Het is goed, dat de opleiding hieraan in het programma aandacht besteedt. (Zie onder het kopje 'de internationale dimensie')

Studenten uit het Nederlandstalige programma kunnen eveneens een aanvraag doen voor een internationale stage. Studenten zijn momenteel actief in India, Zuid-Afrika, Ghana en vele Europese landen.

Omdat binnen- en buitenschools leren in elkaar overlopen en dus goed op elkaar moeten zijn afgestemd, stelt de opleiding duidelijke eisen aan de organisatie en begeleiding van het leren op de stageplaats of LWP. Dit heeft de opleiding beschreven in de stagehandleiding, die ook meegaat met de IC student naar het buitenland. De stagedocent van de opleiding onderhoudt de contacten met de praktijkbegeleider over de uitvoering van de opdrachten en de ontwikkeling van de student. Met de begeleiders en studenten in het buitenland gebeurt dat veelal via e-mail of telefoon.

De vertegenwoordigers vanuit het werkveld waren over het algemeen tevreden over de contacten met de opleiding. Op de LWP komt de stagedocent om de zes weken. Op andere stageadressen komt hij zeker 1 keer per jaar, indien gewenst 2 keer per jaar en in elk geval wanneer er problemen zijn. De stagedocent zou naar de mening van de werkveldvertegenwoordigers wel regelmatig mogen langskomen. Het auditteam beveelt de opleiding aan deze wens gevolg op te volgen.

Naast het feit dat studenten opdrachten in de praktijk uitvoeren en stagelopen, krijgen zij ook gelegenheid te leren in interactie met de beroepspraktijk via praktiserend gespecialiseerde fysiotherapeuten die lessen verzorgen in de opleiding, en eigen docenten die naast het docentschap nog een eigen fysiotherapiepraktijk hebben.

De internationale dimensie

De opleiding heeft 'internationalisering' hoog in het vaandel. Tijdens de vorige visitatie heeft de opleiding hiervoor een bijzonder kenmerk toegekend gekregen van de NVAO. Het stemt het auditteam tevreden, dat de opleiding haar activiteiten in de afgelopen 6 jaar onverkort heeft voortgezet en dat zij studenten opleidt tot professionals die over de grenzen heen kijken. Dit maakt de opleiding onder andere mogelijk door:

- met ongeveer 200 internationale zorginstellingen over de hele wereld stageovereenkomsten te hebben afgesloten. Daarmee bevordert de opleiding de mobiliteit van de studenten. Ongeveer 20% van alle fysiotherapiestudenten maakt hiervan gebruik;
- Met partnerinstellingen in het fysiotherapieonderwijs bilaterale overeenkomsten te hebben afgesloten (waaronder ongeveer 10 Erasmus overeenkomsten), kennis uit te wisselen en mobiliteit van studenten te bevorderen. Per jaar maken ongeveer 5 studenten gebruik van de mogelijkheid om aan een buitenlandse instelling te studeren, een minor te volgen;
- studenten deel te laten nemen aan buitenlandse symposia, congressen en conferenties. Jaarlijks doen hier 15-20 studenten aan mee. Ook organiseert de opleiding om de 3-5 jaar een eigen internationaal symposium;
- studenten te stimuleren in internationale studentenplatforms te participeren. Fysiotherapie studenten van Saxion hebben een studentenplatform van de European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE) opgestart.

Ook in het programma zelf besteedt de opleiding veel aandacht aan internationale ontwikkelingen. Dit gebeurt onder andere door het gebruik van internationale literatuur (ongeveer 25% van het geheel in het Nederlandse programma en in de IC alles), internationale casuïstiek, aandacht voor internationale en interculturele kennis en vaardigheden, waaronder kennis en vaardigheden in de internationale verhoudingen en ontwikkeling van het begrip, respect en empathie voor mensen met verschillende nationaliteiten en met de verschillende sociaal culturele, religieuze en etnische afkomst. Het auditteam heeft zich er wel over verbaasd, dat de studenten van de Nederlandse en de IC variant geen contact hebben met elkaar. Dat acht het auditteam een gemiste kans voor internationale uitwisseling.

Studeerbaarheid en aansluiting

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding zorgt voor een programma, dat in principe studeerbaar is. Dat blijkt onder andere uit het studenttevredenheidsonderzoek 2009 waarin 79% van de studenten zegt tevreden te zijn over de studielast en uit de gesprekken met de studenten tijdens de audit. Alleen vinden zij het onderwijs van het tweede studiejaar intensief. De balans in de studielast in de verschillende studiejaar is in hun beleving niet helemaal gelijk: in het eerste jaar krijgen ze veel praktijk, in het tweede studiejaar veel theorie en het derde studiejaar is weer meer relaxed. Studenten adviseerden een deel van het onderwijs uit het tweede studiejaar over te brengen naar de laatste studiejaar. De opleiding heeft dit als aandachtspunt genoteerd. Over de inrichting van het eerste studiejaar voor de IC waarop ook kritiek was, waren de studenten van de IC nu wel tevreden. Ze vinden het fijn, dat zij nu praktisch beginnen en kunnen wennen aan het studeren in het buitenland en pas in de tweede helft van het eerste studiejaar meer theorie krijgen.

Als ander punt van aandacht, dat de studenten in de gesprekken tijdens de audit noemden waren de vele reflecties die zij moeten schrijven. Het is voor hen niet motiverend als ze bijvoorbeeld 45 pagina's reflectie schrijven, die in hun portfolio opnemen en dan merken dat de docent dit niet allemaal leest. Het auditteam beveelt de opleiding aan hiervoor met de studenten in gesprek te gaan en met hen naar alternatieve, meer productieve vormen van reflecties te zoeken.

Mooi is dat de opleiding excellente studenten de mogelijkheid biedt een Honours programma te volgen. Dit programma is in principe voor iedereen die de extra studielast aankan toegankelijk.

De opleiding stelt duidelijke eisen bij de toelating tot de opleiding, die wezenlijk zijn voor het kunnen volgen van het programma. Zo doorlopen de studenten die zich aanmelden voor de IC een test waarbij IELTS 6 (International English Language Testing System) als vereiste wordt gesteld. De Duitse studenten moeten vanaf het tweede studiejaar Nederlands op niveau 5 beheersen. Het auditteam acht het adequaat, dat de studenten van de Fysio D(uitsland) daarom vanaf semester 2 in het eerste studiejaar al lessen krijgen waarin de voertaal Nederlands is. Studenten die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen moeten een (zomer)cursus Nederlands volgen.

De opleiding besteedt eveneens veel aandacht tijdens voorlichting aan mogelijkheden en onmogelijkheden van studeren met een fysieke beperking.

Een goede voortgang in de studie borgt de opleiding eveneens door adequate begeleiding. Daarvoor zorgen de studieloopbaanbegeleiders (SLB-ers) en leerwerkgroepbegeleiders. Een leerwerkgroepbegeleider is inhoudelijk begeleider van de student in een bepaalde fase van zijn studie. Hij helpt de student om verbanden te maken tussen theorie, praktijk en de complexiteit van de verschillende beroepscontexten. In de studieloopbaanbegeleiding van de studenten van de IC besteedt de SLB-er tevens tijd aan persoonlijke gesprekken, wat voor veel internationale studenten van wezenlijk belang is.

De studenten die het auditteam sprak waren zeer tevreden over de toegankelijkheid van hun docenten.

Tevredenheid studenten en werkveld over het programma

Uit het studenttevredenheidsonderzoek en de gesprekken met de studenten tijdens de audit blijkt dat zij tevreden zijn over de beroepsgerichtheid van de opleiding en over de aansluiting van de opleiding bij actuele ontwikkelingen in de fysiotherapie. Ook de variatie in werkvormen waarderen de studenten met een ruim voldoende.

Het auditteam acht het een aandachtspunt dat de opleiding op dit moment geen georganiseerde vorm van studentoverleg heeft. Studenten kunnen op eigen initiatief wel altijd bij de docenten terecht met vragen.

Uit de alumni en werkveldonderzoeken en de gesprekken tijdens de audit blijkt dat alumni- en vertegenwoordigers van het werkveld tevreden zijn over het niveau van de opleiding. Aandachtspunt van een van de vertegenwoordigers van het werkveld was nog wel, dat de opleiding sinds de invoering van het competentiegerichte leren minder tijd besteedt/kan besteden aan klinisch redeneren en ouderwetse basisvakken als anatomie. Naar een evenwichtige invulling van bovengenoemde aspecten is de opleiding in samenspraak met de Beroepsveldcommissie nog op zoek.

Docenten

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voldoende en goed gekwalificeerde docenten inzet, die sterk zijn in onderlinge samenwerking en zorgen voor een goede verbinding met de beroepspraktijk. Dat blijkt uit de cv's en uit de gesprekken met de docenten en de studenten tijdens de audit. De studenten waren zeer tevreden over hun docenten: "ze weten waar ze het over hebben en hebben ook zelf ervaren hoe het is als fysiotherapeut te werken".

16 van de 49 docenten zijn naast het docentschap werkzaam in de praktijk van de fysiotherapie. Ook verzorgen gespecialiseerde fysiotherapeuten (gast)lessen in de opleiding. Alle aan de opleiding verbonden fysiotherapeuten zijn BIG geregistreerd.

21 docenten hebben een masteropleiding en 2 een PhD. Door middel van scholing wil de opleiding het huidige percentage academisch geschoolde docenten omhoog brengen naar minimaal 60%. Alle docenten hebben een interne (Saxion) didactische scholing gevolgd of zijn daar nog mee bezig. Studieloopbaanbegeleiders hebben een speciale cursus gevolgd en enkele docenten hebben een vervolgcursus tot SLB-expert gevolgd.

Het auditteam acht het passend voor deze opleiding, dat zij haar medewerkers stimuleert zich op internationaal terrein te bekwamen en daarvoor de benodigde competenties te ontwikkelen. Dit komt de instroom en begeleiding van de (buitenlandse) studenten ten goede. Medewerkers nemen deel aan buitenlandse conferenties en worden in de gelegenheid gesteld hun Engelse taalvaardigheid te vergroten. De docenten die nu lesgeven in de IC beheersen het Engels voldoende tot goed. Tevens doen docenten mee met het COPE- project (COmpetences of Professional Educators in Europe) om zich te verbeteren in het lesgeven aan internationale studenten en/of les te geven in het buitenland.

Sterk punt van de opleiding acht het auditteam de nauwe samenwerking met het kenniscentrum en het lectoraat Gezondheid en Beweging. Er vindt een voortdurende uitwisseling van kennis plaats, die een positieve invloed heeft op de verdere professionele ontwikkeling van docenten. Beide gepromoveerde docenten zijn verbonden aan de kenniskring van het lectoraat.

Medewerkers van de opleiding zijn overwegend tevreden tot zeer tevreden over de eigen ontwikkelmogelijkheden in het werk.

Omdat een deel van het onderwijs plaatsvindt in de beroepspraktijk via het buitenschoolse leren, zorgt de opleiding voor ondersteuning van de praktijkbegeleiders. Zoals hierboven is beschreven heeft de opleiding dit belegd bij de stagedocent die met de praktijkbegeleiders contact onderhoudt.

Onderwijsvoorzieningen

Het auditteam acht de algemene voorzieningen van Saxion Hogeschool in orde. De omgeving is duidelijk ingericht op competentie gestuurd leren. De beperkte beschikbaarheid van digitale databases voor artikelen en fulltext artikelen is een aandachtspunt, waar de opleiding zelf aantoonbaar mee bezig is. In de bibliotheek van Saxion kan de student digitaal bepaalde medische literatuur, tijdschriften en een aantal zoekmachines raadplegen, waaronder PiCarta, Cochrane, Academic Search en Medline. Een aantal van deze zoekmachines levert fulltext artikelen en elke begeleider heeft een budget om gewenste artikelen te kopen. De Academie Gezondheidszorg licht momenteel de collectie door. Het huidige aanbod voor fysiotherapie voldoet. De academie heeft een plan opgesteld, welke aanvullingen er in de komende jaren nog gerealiseerd kunnen worden.

Wanneer het niet lukt aan een gewenst artikel te komen vraagt de opleiding in overleg met de student het artikel in het buitenland aan. Ook het aanvragen van een gastaccount bij de Universiteit Twente om ter plekke databanken te raadplegen, biedt mogelijkheden voor de student.

De informatievoorziening is adequaat. Voor de studenten van de IC is de virtuele leeromgeving geheel in het Engels gesteld. Bij het International Office kan de internationale student informatie krijgen over allerhande administratieve zaken, introductie en verplichtingen. Ruim 90% van de internationale studenten zegt tevreden te zijn over de informatievoorzieningen en serviceverlening van het International Office.

Naast de algemene voorzieningen beschikt de opleiding over vijf vaardigheidslokalen. Het auditteam heeft een korte rondleiding gehad langs deze lokalen en is van oordeel dat hier nog wel modernisering noodzakelijk is naar een meer beweging stimulerende leeromgeving met andere elementen.

De voorzieningen op buitenschoolse stageplekken en LWP's zijn primair de verantwoordelijkheid van de stageverlener. Nieuwe stageadressen en LWP's screent de opleiding vooraf op de mogelijkheid studenten te begeleiden. Stagedocenten zien erop toe dat studenten tijdens het oefenen in de buitenschoolse leerperiode opdrachten op de juiste wijze uitvoeren.

Weging en Oordeel: goed

Het auditteam is van oordeel dat er binnen de opleiding een samenhangende leeromgeving aanwezig is. Daarvoor zorgen allereerst de vakinhoudelijk bekwame docenten, die studenten de voor een fysiotherapeut vereiste (internationale) kennis en vaardigheden bijbrengen en hen adequaat begeleiden bij het uitvoeren van de vele leertaken en onderzoek in authentieke situaties. Docenten, die voor een deel nog zelf in de praktijk werkzaam zijn als fysiotherapeut en gastdocenten zorgen voor een goede verbinding met de beroepspraktijk.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding een helder opgezet programma biedt dat aan de beroepsrol van 'hulpverlener' de meeste aandacht besteedt. Door het programma te doorlopen ontwikkelen de studenten de vereiste competenties op hbo-bachelorniveau. Het programma heeft een duidelijke samenhang met de (internationale)beroepspraktijk en een adequate concentrische opbouw. Het 4C/ID model dat de opleiding in de eerste twee studiejaren gebruikt werkt goed en zorgt voor veel samenhang.

Het auditteam acht het sterk dat de opleiding veel aandacht besteedt aan internationale ontwikkelingen en de studenten leert als professional over de grenzen heen te kijken.

De opleiding zorgt er op een adequate manier voor, dat studenten hun onderzoeksvaardigheden ontwikkelen, zodat zij praktijkgericht en wetenschappelijk geïntereerd onderzoek kunnen uitvoeren. De nauwe samenwerking met het lectoraat en het werkveld is goed.

Het auditteam is positief over de ruime mogelijkheden die studenten krijgen om in de beroepspraktijk o.a. tijdens de stage en/of in de LWP hun competenties te ontwikkelen.

Het vinden van goede stageplaatsen voor sommige buitenlandse studenten acht het auditteam nog een aandachtspunt.

Het auditteam acht het een gemiste kans, dat de opleiding de mogelijkheid studenten multidisciplinair samen te laten werken binnen de Academie voor Gezondheidszorg laat liggen.

Het auditteam is van oordeel dat het programma qua inhoud en niveau studeerbaar is. Aandachtspunt voor de opleiding is nog wel het tweede studiejaar dat veel studenten erg intensief vinden in vergelijking met de andere studie jaren.

De studenten en docenten kunnen voor het competentiegestuurde onderwijs gebruik maken van de benodigde voorzieningen, zij het dat de praktijklokalen moderner uitgerust mogen zijn. De informatievoorziening is adequaat.

Vanwege het heldere en op de beroepspraktijk gerichte programma, de bekwame docenten en de nauwe samenwerking met het lectoraat en het werkveld bij het praktijkgericht onderzoek, acht het auditteam een oordeel 'goed' voor standaard 2 op zijn plaats. De genoemde aandachtspunten rondom de stage van de IC, de spreiding van de studielast en de voorzieningen, acht het auditteam van minder gewicht voor het totaaloordeel dan de genoemde sterke punten in het onderwijs. Het auditteam heeft er alle vertrouwen in dat de opleiding voor deze knelpunten oplossingen vindt.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsen en beoordelen

De opleiding toetst en beoordeelt de competenties en de daarbij behorende kennis vaardigheden en houding integraal in de beroepsproducten. Daarnaast toetst de opleiding in de eerste twee studiejaar ook nog afzonderlijk kennis en vaardigheden.

De opleiding gebruikt hiervoor de volgende vier grondvormen:

- Kennistoetsing: bedoeld om vast te stellen of de noodzakelijke voorwaardelijke kennis en procedures bij één of meer competenties aanwezig is. De stof komt uit de verschillende modules en wordt vier maal per jaar getoetst in de eerste twee studiejaar;
- Producttoetsing: dit kunnen materiële beroepsproducten zijn zoals een verslag, werkstuk, behandelplan, advies of immaterieel zoals een presentatie, een intakegesprek, een videoband van een performance. Met meerdere producten meet de opleiding of de student voldoet aan de desbetreffende indicatoren voor bekwaamheid;
- Portfolio-assessment (soms gecombineerd met een criteriumgericht interview): dit gebeurt aan de hand van de met een voldoende beoordeelde (beroeps)producten en toetsen die de student als bewijzen van kunnen in zijn portfolio heeft opgenomen en de reflectie van de student daarop. Een assessor (expert) beoordeelt of de student op een bepaald niveau één of meerdere competenties beheerst. In het criteriumgericht interview houdt de assessor een intensief en gestructureerd professioneel gesprek met de student, waarin de student zijn beheersing van de competenties moet aantonen;
- Performance-assessment: hierin toets en beoordeelt de expert-docent in een gesimuleerde of een 'real life situatie' of de student één of meerdere competenties op een bepaald niveau beheerst.

Daarnaast stelt de opleiding eisen aan taalvaardigheid, omdat zij vindt dat de beginnend beroepsbeoefenaar mondeling en schriftelijk professioneel moet kunnen communiceren. Dit toetst zij o.a. in professionele rapportages en verslagen die studenten als beroepsproducten ter beoordeling aanleveren.

Dat de opleiding zowel op productniveau als op ontwikkelingsniveau toetst en beoordeelt of de student over de vereiste kennis en vaardigheden beschikt, acht het auditteam sterk.

Het afstuderen

Om te slagen moeten de studenten in leerjaar drie en vier de minor van 30 EC, (een) project(en) van in totaal 28 EC en twee stages op twee verschillende werkplekken (in totaal 62 EC) met goed gevolg hebben afgelegd.

Zoals al onder standaard 2 is vermeld gaat het bij de projecten specifiek om de beroepsrollen 'manager' en 'beroepsontwikkelaar' met de daarbij behorende competenties 'organiseren', 'ondernemen', 'onderzoeken' en 'innoveren'. De studenten kunnen intekenen op projecten die door de beroepspraktijk of het lectoraat zijn aangemeld. (Zie daarover standaard 2 onder het kopje 'onderzoek'). Een student kan ook zelf een project naar voren brengen. De projecten worden minimaal door twee en maximaal door vijf studenten uitgevoerd onder supervisie van een projectbegeleider vanuit de opleiding.

Het auditteam vindt het sterk van de opleiding dat de student voor elke fase van het project (de planfase, het artikel of verslag, het product, de presentatie en het individuele verslag) een beoordeling krijgt en dat hij daarbinnen voor elk beoordelingscriterium een voldoende moet halen. De beoordelingen en de producten verzamelt de student in zijn portfolio. Na afronding van het project volgt een portfolioassessment met een criteriumgericht interview waarin de student moet bewijzen dat hij de genoemde competenties op niveau 3 beheerst.

Voorbeelden van projecten waaruit studenten in het derde en vierde studiejaar in 2009-2010 konden kiezen waren:

- Activiteiten monitoring bij dementie
- Elektronisch patiëntdossier en informatiekwaliteit
- Nieuwe testen ontwikkelen die voldoende valide en betrouwbaar zijn om uit te voeren op 'De Landelijke Dag van het Talent'
- Een ergonomische en veilige stoel ontwikkelen voor twee lichamelijk en geestelijk gehandicapte jonge mannen in Yogyakarta in het kader van een hulpverleningsproject.

Validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding er voor zorgt dat het toetsen en beoordelen valide en betrouwbaar gebeurt. De opleiding stelt per studiejaar toetsprogramma's op die voor alle betrokkenen inzichtelijk maken welke toetsen/assessments op welk moment worden afgenomen, welke competenties de opleiding toetst op basis van welke indicatoren en beoordelingscriteria. Ook staat daarbij vermeld wat de student daarvoor moet aanleveren (een verslag, een behandelplan, reflectie, portfolio) en/of moet laten zien (een presentatie, een performance). Uit deze overzichten blijkt dat de opleiding elke prestatie-indicator meerdere malen op elk niveau toetst.

De examencommissie ziet aantoonbaar toe op de kwaliteit van de toetsen. Recent heeft de commissie haar eigen deskundigheid onderzocht. Naar aanleiding daarvan zal de samenstelling van de commissie wijzigen, daar juridische expertise wordt gemist. Met examencommissies van andere opleidingen bespreekt de commissie cases. Ook volgen de commissieleden scholing bij Saxion en de HBO-raad.

De opleiding zorgt op de volgende wijze dat een beoordeling betrouwbaar is:

- tijdens het beoordelen van producttoetsen en het performance assessment gebruiken de docenten een beoordelingsinstrument waarin de indicatoren die toegekend zijn aan de toets uitgewerkt zijn in beoordelingscriteria op het betreffende niveau (1, 2 of 3);
- bij elke kennistoets worden een antwoordmodel en scoringsvoorschrift gemaakt;
- voor de beoordeling van summatieve toetsen worden getrainde (vak)docenten en/of assessoren ingezet;
- producttoetsing gebeurt door een mix van beoordelaars. Dit kunnen een of meerdere experts zijn, maar ook vraagt de opleiding studenten elkaar te beoordelen (peer-assessments) of moet de student zichzelf beoordelen (self-assessments). Combinaties van deze beoordelingsvormen komen ook voor.
- Bij de beoordeling van de verschillende fasen van de derde en vierdejaars projecten zijn altijd meerdere beoordelaars/assessoren vanuit de opleiding en /of het werkveld betrokken: de projectbegeleider, de opdrachtgever en/of de opdrachtnemer.

Daarnaast wisselen de docenten regelmatig met elkaar uit hoe zij beoordelen. Bij herkansingen zijn er altijd twee docenten betrokken.

Vanwege de slechte resultaten bij de kennistoetsing (30% van de studenten haalde de kennistoets in één keer) heeft de opleiding een verbeternotitie 'Optimalisering kennistoetsing' geschreven, waarin ze een analyse heeft gemaakt van de knelpunten en heeft beschreven welke verbetermaatregelen zij gaat treffen.

Belangrijk bij deze analyse is de indruk, dat de toetsuitslagen geen betrouwbare indicatie waren voor het kennisniveau van de studenten. Studenten zeiden, dat het al of niet slagen naar hun beleving geen enkele relatie had met het al of niet kennen van de stof.

Tot nu toe hanteerde de opleiding alleen ja/nee vragen die voornamelijk betrekking hadden op het onthouden en begrijpen van kennis. Niet alle vragen waren taaltechnisch goed geformuleerd. Daarnaast was voor IC studenten het Engels een struikelblok bij het goed begrijpen van de ja/nee vragen. De opleiding gaat met ingang van september 2011 over op digitale toetsing via Testvision en zal daarvoor alle huidige kennistoetsvragen screenen op inzichtelijkheid en validiteit. Naast de ja/nee vragen zal de opleiding ook andere gesloten vraagvormen gebruiken zoals multiple-choice, rangschikvragen en invulvragen. De vragen zullen ook betrekking hebben op toepassen van kennis. Een aantal (nieuwe) docenten gaat hiermee in het kader van scholing aan de slag.

Voor de IC heeft de opleiding de kennistoets afgelopen studiejaar al in afzonderlijke 'body of knowledge eenheden' gesplitst. Omdat dit experiment positief is geëvalueerd door de studenten en docenten, zullen in het vervolg alle studenten deelttoetsen krijgen.

Het is te verwachten dat de kennistoetsing met ingang van 2011-2012 naar tevredenheid van studenten en docenten zal verlopen. Er vindt een goede probleemanalyse plaats en er wordt deskundigheid gemobiliseerd om het probleem op te lossen.

De student ontvangt direct na uitvoering van assessments de beoordeling. Hij ontvangt een korte toelichting op het oordeel. Nadere toelichting door de assessor is altijd mogelijk op afspraak. Beoordelingen van kennistoetsen worden zo spoedig mogelijk en uiterlijk 2 weken na afname gepubliceerd op intranet. Voor beoordeling van projectrapportages staan 10 werkdagen.

De wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren

Uit alumni- en werkveldonderzoeken blijkt dat afgestudeerden overwegend komen te werken in vrijgevestigde eerstelijns praktijken in de eigen regio. Alumni zijn van mening dat zij over het algemeen voldoende zijn voorbereid op de arbeidsmarkt. Uit de HBO monitor 2009 blijkt dat zij bijna allen terecht komen op een functieniveau passend bij het opleidingsniveau (95 %) en ervaren een goede aansluiting tussen opleiding en werk (87 %). De alumni die het auditteam sprak bevestigen dat het niveau van de opleiding adequaat is geweest voor hun huidige functioneren als fysiotherapeut.

Studenten kunnen na afronding van hun opleiding doorstromen naar de deeltijd masteropleiding musculoskeletaal (MMS). Een van de alumni die het auditteam sprak was daar dit jaar mee gestart. Afgestudeerden krijgen eveneens toegang tot de niet op fysiotherapie gebaseerde verdiepende hbo-masteropleiding 'Health Care and Social Work' van Saxion of als zij een doorstroom-minor volgden tot masteropleidingen aan de Universiteit van Twente.

Eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerd niveau

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de (deel)producten die de studenten gedurende hun opleiding hebben gemaakt, de verbinding die ze kunnen leggen tussen theorie en praktijk, uit de reflecties die ze hebben geschreven over hun eigen ontwikkeling en de projectverslagen en producten die zij in het derde en vierde jaar van hun studie opleverden.

Het auditteam heeft portfolio's met tussenproducten van studenten, zoals verslagen van onderzoek dat zij uitvoerden bij patiënten en de diagnose die zij stelden, verslagen van fysiotherapeutische behandelingen van patiënten en de reflectie van de studenten hierop, bestudeerd.

Zo stelde een student aan de hand van een casus voor een man die een knie-operatie moest ondergaan, een behandelplan op om kracht en stabiliteit op te bouwen voorafgaand aan de operatie, opdat de revalidatie na afloop beter zou verlopen.

Een andere student voerde een clinical studycase uit over een vrouw met specifieke klachten die een knie-operatie had ondergaan. Aan de hand van literatuurstudie onderzocht de student wat er bekend was over deze specifieke klachten en welke operatietechnieken in dit geval mogelijk zijn.

Weer een andere student schreef naar aanleiding van een kort onderzoek een valpreventie-advies voor een oude dame in huis, waarbij ze aandacht besteedde aan extrinsieke factoren als drempels, lichtdoorlating van de vitrage, stevigheid van schoenen en losliggende matjes.

Het auditteam constateert dat studenten in deze tussenproducten laten zien, dat zij groeien naar hbo-bachelorniveau.

Het auditteam heeft uit een lijst van de laatste twee jaar (2009 en 2010) een selectie gemaakt van 15 projectverslagen, artikelen en productbeschrijvingen van groepen studenten uit het Nederlandstalige programma en de IC met een oordeel variërend tussen 'voldoende' en 'goed'.

Het auditteam is van oordeel dat de werkstukken een duidelijke structuur hebben en van goede kwaliteit zijn. Het hbo-bachelor eindniveau van de studenten is voldoende met enkele uitschieters naar boven. In de wetenschappelijke georiënteerde onderzoeken, waarbij ook gebruik is gemaakt van anderstalige artikelen, tonen de studenten aan dat zij aan de hand van de theorie en praktijkonderzoek een onderzoeksvraag adequaat kunnen beantwoorden. Alle studenten hebben een wetenschappelijk georiënteerd onderzoek gedaan en daarbij ook gebruik gemaakt van anderstalige artikelen. De zoekacties naar artikelen zijn niet altijd optimaal geweest en daarmee is de verantwoording van aangenomen stellingen niet altijd optimaal. Dat is een punt waaraan de opleiding nog aandacht dient te besteden. Wellicht dat dit ook te maken heeft met de beperkte zoekmogelijkheden in de Saxion bibliotheek.

Uit de reflecties die de studenten hebben gegeven op hun eigen leerproces, blijkt dat zij hun onderzoeksvaardigheden voldoende hebben ontwikkeld.

Weging en Oordeel: voldoende

Het auditteam is van oordeel, dat het systeem van toetsen en beoordelen van de opleiding voldoet aan basiskwaliteit. De opleiding hanteert duidelijke criteria aan de hand waarvan zij de beroepsproducten beoordeelt en zorgt er o.a. door de inzet van meerdere en getrainde beoordelaars/assessoren voor dat de beoordeling van studenten op een betrouwbare manier gebeurt. Belangrijk aandachtspunt voor de opleiding is dat de kennistoetsen verbeteren. De opleiding heeft hiervoor verbetermaatregelen opgesteld, die aan het auditteam zijn voorgelegd. Het auditteam heeft hierin vertrouwen.

Het gerealiseerde niveau van de studenten is voldoende. Dat blijkt uit de tussenproducten en uit de product- en procesverslagen, artikelen en producten behorend bij de projecten uit het derde en vierde studiejaar en uit de wijze waarop afgestudeerden na de opleiding functioneren als fysiotherapeut in de praktijk of doorstromen naar een hbo- of wo-masteropleiding.

Het auditteam vindt voor standaard 3 het gewicht van het gerealiseerde niveau dat bij de meeste studenten gewoon voldoende is, zwaarder wegen dan de praktijk van het toetsen en beoordelen. Daarom komt het auditteam tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

4. ALGEMENE CONCLUSIE

Het auditteam concludeert dat de zeven landelijke opleidingscompetenties en de Saxion leer- en loopbaancompetenties die de opleiding hanteert voldoen aan de eisen die het nationale/internationale werkveld aan afgestudeerde fysiotherapeuten stelt.

Binnen de opleiding is een samenhangende leeromgeving aanwezig, die de studenten de mogelijkheid geeft de eindkwalificaties te bereiken. De kwalitatief bekwame docenten en het programma dat helder van opgezet is dragen daartoe bij.

Sterk in de opleiding is de aandacht voor het ontwikkelen van wetenschappelijk georiënteerde onderzoeksvaardigheden, de nauwe samenwerking met het lectoraat en het werkveld, de aandacht in het programma voor internationale ontwikkelingen en de mogelijkheden die de leerwerkplaats (LWP) biedt voor het opdoen van praktijkervaring.

Het systeem van toetsen en beoordelen van de opleiding voldoet aan basiskwaliteit. De opleiding toetst op velerlei wijzen of de student de beoogde leerdoelen en eindkwalificaties heeft bereikt en vaak zijn daar meerdere personen bij betrokken. De kennistoets dient verbeterd te worden.

Uit tussenproducten, afstudeerscripties en uit de wijze waarop de afgestudeerden functioneren in de praktijk concludeert het auditteam dat de afgestudeerden na afronding van de opleiding tot fysiotherapeut beschikken over hbo-bachelorniveau.

Het auditteam is op basis van bovenstaande van oordeel dat de kwaliteit van de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion voldoende is.

5. AANBEVELINGEN

- Het lukt de opleiding niet altijd geschikte stageplekken te vinden voor buitenlandse studenten. De opleiding heeft voor dit knelpunt een oplossing gevonden door het verstrekken van vervangende opdrachten in de school. Het auditteam acht het van belang, dat de opleiding tijd en aandacht blijft besteden aan het vinden van (nieuwe) stageplekken in het buitenland.
- De stagedocent zou naar de mening van de werkveldvertegenwoordigers regelmatig mogen langskomen. Het auditteam doet de opleiding de aanbeveling aan deze wens gehoor te geven.
- De studenten van de Nederlandse en de IC variant hebben nu geen contact met elkaar. Het auditteam acht dit een gemiste kans voor internationale uitwisseling en beveelt de opleiding aan hiervan werk te maken.
- Uit de gesprekken die de opleiding had met de studenten en de gesprekken die het auditteam had met studenten is gebleken, dat de studenten de balans in de studielast in de verschillende studiejaar niet als gelijk ervaren. Met name het tweede studiejaar met veel theorie vinden zij zwaar in vergelijking met het eerste studiejaar, het derde en het vierde studiejaar. Het auditteam beveelt de opleiding aan de studielast evenrediger te verdelen.
- Het auditteam acht het een gemiste kans, dat de opleiding tot Fysiotherapeut zo weinig samenwerkt met de andere opleidingen (HBO-Verpleegkunde, Podotherapie en Management in Zorg) binnen de Academie Gezondheidszorg. Daarmee laten de opleidingen de mogelijkheid van het leren multidisciplinair samenwerken en het ontwikkelen van een integrale kijk op de zorg voor de patiënt liggen. Het auditteam beveelt de opleiding aan met de andere opleidingen op korte termijn overleg te voeren over samenwerkingsmogelijkheden.
- De praktijklokalen van de opleiding zijn tamelijk traditioneel ingericht. Het auditteam beveelt de opleiding aan de praktijklokalen te moderniseren en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor een meer beweging stimulerende leeromgeving met andere elementen.
- Belangrijk aandachtspunt voor de opleiding is dat de kennistoets snel verbetert, zodat de opleiding beter kan meten over welke kennis de Nederlandse en internationale studenten wel en niet beschikken.
- In de projectverslagen blijkt, dat de zoekacties naar artikelen niet optimaal zijn geweest. Daarmee is de reflectie op de productresultaten beperkt waardoor (soms) voorbarige conclusies worden getrokken. Dit heeft ook te maken met de beperkte zoekmogelijkheden in de bibliotheek. Dat is een punt waaraan de opleiding in samenspraak met het kenniscentrum nog aandacht moet besteden.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemene conclusie	V

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

Beroepscompetenties Fysiotherapeut:

I. De fysiotherapeut als hulpverlener – 1. screenen, diagnosticeren, plannen
Brengt uitgaande van een hulpvraag, op methodische wijze, de (dreigende) gezondheidsproblemen in kaart en relateert deze aan het bewegend functioneren. Neemt, afhankelijk van de resultaten van een eerste screening, de bevindingen in fysiotherapeutisch onderzoek en in samenspraak met de cliënt, besluiten over de in te stellen behandeling, dan wel advisering c.q. verwijzing.

I. De fysiotherapeut als hulpverlener – 2. therapeutisch handelen
Voert, op methodische wijze en in samenwerking met de cliënt(en), het behandelplan uit en evalueert periodiek de effecten van interventies op het bewegen en de gezondheidstoestand van de cliënt(en) en stelt het plan zo nodig bij om tot optimale resultaten te komen.

I. De fysiotherapeut als hulpverlener – 3. preventief handelen
Geeft voorlichting en advies over gezondheidsbevorderend gedrag en maatregelen gericht op het voorkomen van gezondheidsproblemen. Hij verzorgt vormen van training en coaching, individueel en groepsgewijs, gericht op gezondheidsbevorderend gedrag in het dagelijks leven, werk en vrijetijdsbesteding.

II. De fysiotherapeut als manager – 4. organiseren
Organiseert eigen werk effectief en doelmatig, en werkt - waar nodig - samen met collega's en andere professionals in de zorgverlening. Hij draagt bij aan de bedrijfsvoering en optimalisatie van werkprocessen met het oog op handhaving c.q. verbetering van het algeheel functioneren van de organisatie.

II. De fysiotherapeut als manager – 5. ondernemen
Draagt, vanuit een analyse van sterkte/zwakte en kansen/bedreigingen, bij aan ontwikkeling en uitvoering van keuzen op strategisch niveau ten aanzien van de vraag naar en het aanbod aan fysiotherapeutische hulp- en dienstverlening, met als doel de positie van de eigen organisatie in de omgeving c.q. de kwaliteit van het aanbod te verbeteren.

III. De fysiotherapeut als beroepsontwikkelaar – 6. onderzoeken
Registreert systematisch cliënt- en behandelgegevens ten behoeve van kwaliteitszorg en onderzoek. Hij neemt deel aan wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de beroepspraktijk en de wetenschappelijke fundering daarvan.

III. De fysiotherapeut als beroepsontwikkelaar – 7. innoveren
Draagt bij aan de inhoudelijke ontwikkeling, profilering en maatschappelijke legitimering van het beroep, door middel van het implementeren van kwaliteitsverbeteringen en borgen van innovatieprocessen.

Saxion leercompetenties

Analytisch vermogen

Is in staat om ingewikkelde verschijnselen of problemen uit elkaar te rafelen in de belangrijkste hoofd- en bijzaken om te begrijpen hoe deze verschijnselen of problemen in elkaar zitten.

Probleemoplossend vermogen

Is in staat om problemen op grond van analyse te verduidelijken (zie analytisch vermogen) en aan te pakken

Communicatief vermogen

Is het vermogen om een boodschap over te brengen.

Coöperatief vermogen

Stemt eigen gedrag functioneel af op anderen

Sturend vermogen

Stemt het eigen handelen en dat van anderen doelgericht af stemmen op doelen en werk- en leerprocessen die daarmee samenhangen.

Saxion loopbaancompetenties

Zelfexploratie

Heeft enerzijds het vermogen om zich bewust te zijn van wat werkelijk belangrijk is en nodig is om prettig te kunnen werken (drijfveren, motieven, waarden) en anderzijds reflecteren op de ontwikkeling van eigen kwaliteiten en vaardigheden in relatie tot de beroepscontext.

Studieloopbaanexploratie

Is in staat zijn onderzoek te doen naar enerzijds de eisen, waarden, competenties, beroepsdilemma's van de beroepscontext en anderzijds de opleidingsmogelijkheden die daarnaar toe leiden.

Studieloopbaansturing

Is in staat weloverwogen keuzes te maken, te onderzoeken wat de consequenties van keuzes zijn en acties te ondernemen om werk en leren te laten aansluiten bij kwaliteiten en motieven.

Zelfsturing

Overziet de eigen leersituatie en neemt de verantwoordelijkheid om deze vorm te geven en te verantwoorden.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

schematisch programma overzicht

Niveau 1

K1		K2		K3		K4	
LWP1		LWP2		LWP3	LWP4	LWP5	LWP6
				LWP7			

Niveau 2

Blok A

Blok B

Kwartiel 1 + 2		Kwartiel 3	Kwartiel 4
Rol Hulpverlener LWP- Orthopedie		Rol Hulpverlener LWP - Centraal Neurologie	Rol Hulpverlener LWP - Interne
Rol Manager LWP Manager		Rol Beroepsontwikkelaar LWP Beroepsontwikkelaar	

of

Kwartiel 1	Kwartiel 2	Kwartiel 3 + 4	
Rol Hulpverlener LWP - Centraal Neurologie	Rol Hulpverlener LWP - Interne	Rol Hulpverlener LWP- Orthopedie	
Rol Beroepsontwikkelaar LWP Beroepsontwikkelaar		Rol Manager LWP Manager	

Niveau 3

3 ^e jaar	Blok 1 (kwartiel 1 + 2) Projecten of minor	Blok 2 (kwartiel 3 + 4) Stage
4 ^e jaar	Blok 3 (kwartiel 1 + 2) Stage	Blok 4 (kwartiel 3 + 4) Projecten of minor

BIJLAGE IV Locatiebezoek

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut – Saxion Hogescholen - d.d. 17 mei 2011

Tijd	Gesprekspartners		Gespreksonderwerpen
08.00 – 08.45		Intern overleg auditteam	
08.45 – 09.00	Frans Pol, Stephan van der Voort	Kennismaking MT en vaststellen agenda	Aspecten van nieuwe accreditatiestelsel
09.00 – 09.45	Frans Pol, Stephan van der Voort	MT: Doelstellingen	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering - onderzoeksdimensie -
09.45 – 10.00		Pauze	
10.00 – 11.15	<p>Groep 1: de docenten en teamleider international class en de beleidsmedewerker internationalisering: Ine Spijk, Rob Timmers, Karin Verschoor, Annet olde Wolsink, Amy Lenderink, Wil Dielis.</p> <p>Groep 2: docenten propedeuse en hoofdfase en teamleider hoofdfase Govert Verhoog, Frans Verschuieren, Ulrike Kempf, Wim te Wierik, Monique Mulder, Irene Faber.</p>	Docenten: Samenhangende onderwijsleeromgeving	<u>Gespreksonderwerpen:</u> realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen.
11.15 – 12.15	<p>Studenten Nederlands programma: Mirthe Everlo, Kay Woudstra, Michiel Oerbekke, Anouk de Haan, Simon Krings</p> <p>Studenten International Class: Timothy Satyaabieza (Indonesia), Johan Sleman (Sweden), Endre Hansen (Norway), Yurena Polanen(Barbados),</p>	Studenten, o.a vanuit uit de opleidingscommissie	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten

Tijd	Gesprekspartners		Gespreksonderwerpen
	Michelle Swanepoel (South Africa), Bo Liu (China)		
12.15 – 13.00		Lunch auditteam	Interne terugkoppeling
13.00 – 13.45	Martine Hasselman	Spreekuur docenten/studenten Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen + inzien materiaal	
13.45 – 14.15	Karin Verschoor, Govert Verhoog, Frits Oosterveld, Arjan van der Salm, Donald vndr Burg, Irene Faber	Professionalisering	<u>Gespreksonderwerpen:</u> deskundigheidsbevordering/pop docenten – onderzoek doen – lectoraat en kenniskring
14.15 – 15.00	Peter Effing, Ina Alberts, Pauline Timmerije-Kip	Werkveldvertegenwoordiging	<u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld – eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoekscomponent - niveau
	Svenja Eikermann, Annica Reismann Claudette Chipu Nyahwa, Martijn Fermont	Alumni	<u>Gespreksonderwerpen:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
15.00 – 15.45	Fred Smedes, Peerke van den Broek, Ulrike Crabus, Annemieke Metz, Ingrid ten Haken, Wim te Wierik	examencommissie/toetscommissie	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing -resultaten -
15.45 – 17.15	Kees Smelt (praktijk), Stephan van der Voort, Govert Verhoog, Frits Oosterveld, Nitie Mardjan, Frans Verschueren, Andre Bieleman, Irene Faber, Peter Dijkstra (stu), Tom Kruis (stu)	Bijzonder kenmerk 'CO-OP' Gesprekspartners : MT- lector – docenten - werkveld- studenten	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Onderscheidend karakter van deze opleidingsroutes – concretisering in de standaarden.
17.15 – 17.30		Interne terugkoppeling: bepaling pending issues Inzien materiaal	
17.30 – 17.45		Pending issues (alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)	
		Inzien materiaal	
17.45 – 18.30		Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling	
18.30		Terugkoppeling	

Werkwijze m.b.t. keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam at random een aantal lessen bezocht en met de daar aanwezige studenten gesproken.

BIJLAGE V   Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding
- Organigram instelling / Organigram opleiding.
- Beroepsprofiel
- Opleidingsprofiel fysiotherapie (2008)
- Competentieprofiel
- OER
- studiegids
- Visiedocument
- Curriculumdocument
- Stagehandleiding
- Beleidsnotitie buitenschools leren
- AGZ Toetsbeleidsplan
- Toetsplannen P-fase en H-fase
- Toetsprogramma's propedeuse, niveau 2 en niveau 3
- minorenbeleid
- AGZ beleidsplan
- Strategisch personeels- en ontwikkelingsplan
- Formatieplan 2009-2010
- voorzieningenplan
- Opdracht onderwijscommissies
- Opdracht beroepenveldcommissie (2009)
- Opdracht en plan van aanpak Kiccs
- Schema's doorlopende studielijnen (Kiccs)
- Rendementen Fysiotherapie 2008-2009
- Rendementen Fysiotherapie 2009-2010
- Kengetallen fysiotherapie
- Rapportage beroepenveldcommissie 2010
- Enquête internationale studenten
- Onderwijsevaluaties
- Student tevredenheidsonderzoek 2009
- HBO monitor 2009
- WTO praktijkbegeleiders (2009)
- Overzichtslijst van *alle* projecten van de laatste twee jaar

Lijst van geraadpleegde additionele documenten

Naast de hierboven genoemde documenten heeft het auditteam naar aanleiding van zijn documentanalyse en naar aanleiding van de gesprekken tijdens het locatie bezoek, ook de volgende documenten geraadpleegd.

- Notitie leerwerkplaatsen
- Overzicht convenanten
- portfolio's van studenten
- stageverslagen

BIJLAGE VI Overzicht auditteam

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Samenstelling en expertise van het auditteam laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - student- zaken
voorzitter F.M. Brouwer	x	x				
Vakdeskundige Prof. dr. R.A.B. Oostendorp	x	x		x	x	
werkvelddeskundige F.W. Voorneveld			x			
studentlid R.R. Reezigt						x
secretaris G.C. Versluis						

Op 6 april 2011 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel voor de opleiding Fysiotherapie , nr#5032- van Saxion Hogescholen.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	Mevrouw F.M. Brouwer is senioradviseur bij de Hobéon Groep, met als aandachtsgebieden kwaliteitszorg & certificering en consult; voorheen o.a senior adviseur onderwijs en kwaliteit bij verschillende hogescholen
2	De heer prof. dr. R.A.B. Oostendorp is emeritus hoogleraar 'Allied Health Sciences' aan de Radboud Universiteit Nijmegen, voormalig wetenschappelijk directeur van het Nederlands Paramedisch Instituut te Amersfoort; thans nog gastdocent hbo master bij verschillende hogescholen en gasthoogleraar aan verschillende universiteiten.
3	De heer F.W. Voorneveld directeur/fysiotherapeut Fysiotherapeutisch Instituut Voorneveld
4	De heer R.R. Reezigt is vierdejaars student aan de opleiding Fysiotherapie bij Hanzehogeschool Groningen

Secretaris/Coördinator

Mevrouw G.C. Versluis	Gecertificeerd d.d november 2010
-----------------------	----------------------------------

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Reerijf, Roland, Jacobs CBSstraat 65, 9816 GB Groningen

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie van Hogeschool Saxion

aangevraagd door de instelling:

Hobéon Certificering

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Groningen

Datum:

9-3-11

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)
F.M. Brouwer

---

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:
Fysiotherapie

---

aangevraagd door de instelling:
Saxion

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 21 maart 2011

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)
G.C. Versluis

---

is als ~~deskundige~~ / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:
Fysiotherapie

---

aangevraagd door de instelling:
Saxion

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: De Haag Datum: 21 maart '11

Handtekening:

**Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Opleidingsbeoordeling

**Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Ondergetekende (naam en privé adres)

R.A.B. Dostendorp
Kasteellaan 104, 6602 DK Nijchen

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

hbo - bachelor opleiding Fysiotherapie
van Saxion Hogeschool

aangevraagd door de instelling:

Saxion Hogeschool

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Nijchen

Datum: 17 maart 2011

Handtekening:

R.A.B. Dostendorp

**Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Opleidingsbeoordeling

**Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Ondergetekende (naam en privé adres)

Frits Willem Voorneveld
Luchtenburg 26, 3320 AM, Dordrecht

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

HBO Bachelor opleiding van de Saxion Hogeschool

aangevraagd door de instelling:

Hobéon Certificering / Saxion Hogeschool

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Dordrecht

Datum: 10 maart 2011

Handtekening:

